

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K náležitostem žalob ze zasílatelských smluv

V soudní praxi přetrvává neúplnost žalobních tvrzení a v návaznosti na to i skutkových zjištění rozsudků o vzniku zasílatelské smlouvy, jejím obsahu, jakož i splatnosti jednotlivých nároků. Žaloby ze zasílatelských smluv a v návaznosti na to i rozsudky často neobsahují obligatorní náležitosti nezbytné pro autoritativní rozhodnutí o jednotlivých nárocích zasílatele.

Základními skutkovými tvrzeními bez nichž nelze úspěšně žalovat nároky ze zasílatelské smlouvy uzavřené ve smyslu ustanovení § 601 obch. zákoníku a bez nichž nelze rozsudkem meritorně kladně rozhodnout jsou skutková zjištění (skutková tvrzení) a důkazy:

- o datu uzavření zasílatelské smlouvy nikoli písemnou formou rozhodné pro obvyklou úplatu dle ustanovení § 607 odst. 1 obch. zákoníku;
- o ujednání o výši smluvní úplaty; nebyla-li sjednána, tak způsob stanovení obvyklé úplaty v době sjednání smlouvy při obstarání obdobné přepravy ve smyslu ustanovení § 607 odst. 1 obch. Zákoníku;
- o vzniku a splatnosti smluvní úplaty, nebyla-li sjednána jinak, o uzavření potřebných smluv v dopravě, popřípadě mezi zasílateli a datum, kdy o tom zasílatel podal zprávu příkazci ve smyslu ustanovení § 607 odst. 3 obch. zákoníku;
- o vzniku, výši a splatnosti nároku na úhradu nutných a užitečných nákladů, které zasílatel vynaložil /zaplatil, kdy, komu, kolik, přepočten deviz/ za účelem splnění svých závazků ve smyslu ustanovení § 607 odst. 1 obch. Zákoníku;
- o vzniku, výši a splatnosti nároku na úhradu nákladů, které zasílatel účelně vynaložil /zaplatil, kdy, komu, kolik, přepočten deviz/ při plnění svého závazku ve smyslu ustanovení § 607 odst. 1 obch. Zákoníku.

Ustanovení § 607 odst. 3 obch. Zákoníku výslovně stanoví zvláštní hmotně právní podmínky pro vznik nároku zasílatele vůči příkazci na zaplacení úplaty a vzniklých nákladů ze zasílatelských smluv - zajištění obstarání přepravy uzavřením potřebných smluv s dopravci, popřípadě mezi zasílateli a podání zprávy o tom příkazci - jakož i jejich splatnost, bez zbytečného odkladu po splnění těchto hmotně právních podmínek a jejich oznámení příkazci.

Splňuje-li faktura zasílatele obsahově všechny údaje stanovené ustanovením § 607 odst. 3 obch. Zákoníku pro vznik nároku zasílatele vůči příkazci na zaplacení úplaty a vzniklých nákladů ze zasílatelských smluv, nastává splatnost těchto nároků i jejím doručením příkazci, nebylo-li sjednáno jinak.

Neuvedl-li žalobce v samotné žalobě a ani později až do uplynutí koncentrace o rozhodných tvrzení a důkazů o nich, kdy žalobce žalovanému doručil vyúčtování (fakturu), nutno vycházet z toho, že žalovaný byl žalobcem vyzván k plnění dluhu ve smyslu ustanovení § 563 obč. zákoníku až doručením žaloby ze strany soudu se splatností druhým dnem po jejím doručení žalovanému. Popírá-li žalovaný od samého počátku, že zasílatelská smlouva nebyla uzavřena pro nedostatek ujednání účastníků o obligatorních hmotně právních náležitostech, nelze vyjít z toho, že mlčky uznal splatnost faktury v ní

uvedené (je-li popírán vznik smlouvy, je tím popírána i pravdivost faktury odvozené z této sporné smlouvy).

Obsahuje-li vyúčtování (faktura) zasílatele (věřitele) pozdější datum splatnosti, než je stanovena ustanovením § 563 obč. zákoníku, je na místě vyjít až z této pozdější splatnosti, které je obsahově vzdání se části majetkového práva věřitele na zaplacení již prvním dnem poté, co byl dlužník o plnění věřitelem požádán.

Právní režim zasílatelské smlouvy

Při posuzování nároků ze zasílatelských smluv uzavřených mezi tuzemci při obstarání přepravy zboží z ciziny nebo do ciziny na jméno zasílatele je zásadní, zda se zasílatelská smlouva řídí obchodním zákoníkem anebo je na místě přednostní aplikace mezinárodních úmluv ve smyslu ustanovení § 756 obch. Zákoníku.

Právní vztah mezi zasílatelem a příkazcem jako tuzemci ze zasílatelské smlouvy ve smyslu ustanovení § 601 obch. Zákoníku se vždy řídí ustanoveními obchodního zákoníku a nevztahují se na ně ani ustanovení o promlčení a započtení mezinárodních úmluv včetně Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní přepravě (CMR) ani pokud jde o obstarání přepravy zboží z ciziny nebo do ciziny na jméno zasílatele.

Zasílatelská smlouva uzavřená ve smyslu ustanovení § 601 obch. Zákoníku mezi tuzemci - na rozdíl od smlouvy o přepravě věci uzavřené dle § 610 obch. zákoníku - není smlouvou o přepravě za úplatu ve smyslu Úmluvy CMR, jejíž aplikaci nelze extenzivním výkladem rozšiřovat i na jiné smluvní typy než vlastní smlouvy o přepravě.

Nárok na vrácení nesprávně vyměřeného cla

V rámci nároků ze zasílatelských smluv se vyskytují případy nevrácení nesprávně vyměřeného cla předem zaplaceného příkazcem zasílateli s odkazem na jiné nároky zasílatele.

Z ustanovení § 577 a násl. obch. zákoníku vyplývá, že komisionář má vůči komitentovi samostatné nároky na zaplacení úplaty (odměny) na straně jedné a na úhradu nutných a užitečných nákladů na straně druhé, jejichž vznik a splatnost jsou zásadně samostatné, není-li výslovně stanoveno či sjednáno jinak.

Komisionář je povinen ve smyslu ustanovení § 585 obch. zákoníku bez zbytečného odkladu po vrácení nesprávně vyměřeného cla celním úřadem vrátit komitentovi jím předem zaplacené nesprávně vyměřené clo, které bylo vráceno k rukám komisionáře, neboť se jedná o zvláštní hmotně právní nárok na úhradu nutných nákladů ve smyslu ustanovení § 588 obch. zákoníku, jehož existence a splatnost není závislá na výši a splatnosti úplaty (odměny) komisionáře; v podstatě se jedná o bezdůvodného obohacení ve smyslu ustanovení § 451 odst. 2 obč. zákoníku plněním z právního důvodu, který odpadl (obdobně situace jako když advokát zaplatí soudní poplatek, který mu předtím uhradil klient a také jej musí bezodkladně klientovi vrátit a nečekat než skončí jeho právní zastoupení a ponechat si jej do budoucna na vlastní odměnu advokáta).

Vrácením nesprávně vyměřených úředních poplatků komisionáři státním orgánem včetně cla prokazatelně předem zvláště zaplacených komitentem komisionáři vzniká komisionáři vůči komitentovi ve smyslu ustanovení § 585 obch. zákoníku - potažmo ustanovení § 451 odst. 2 obč. zákoníku jako plnění z právního důvodu, který odpadl (nesprávně vyměřené vrácené clo není nutným nákladem) - povinnost bez odkladu tento úřední poplatek včetně cla komitentovi vrátit bez ohledu na jeho jiné nároky.

Z důvodu, že vrácené nesprávně vyměřené clo zvláště zaplacené komitentem komisionáři není a nemůže být ani teoreticky nutným výdajem ve smyslu ustanovení § 588 obch. zákoníku, musí jej komisionář komitentovi bez odkladu (tj. bez nutnosti výzev) vrátit již na základě ustanovení § 585 obch. zákoníku, případně i ustanovení § 451 odst. 2 obč. zákoníku jako plnění z právního důvodu, který odpadá: „není nutný výdaj-není právní důvod“, jakmile jej sám obdržel.

JUDr. Luboš Chalupa,
advokát

[JUDr. Luboš Chalupa](#)
advokátní kancelář

Křižíkova 56
186 00 Praha 8

Tel.: +420 775 242 252
e-mail: chalupa@akchalupa.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)